

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

DOZORNÝ VÝBOR EURÓPSKEHO ÚRADU PRE BOJ PROTI
PODVODOM (OLAF)

SPRÁVA O ČINNOSTI DOZORNÉHO VÝBORU OLAF – 2022

(2023/C 225/01)

pán Jan MULDER**člen výboru od 23. januára 2017 do 22. septembra 2022****predseda od 1. marca 2017 do 22. septembra 2022**

bývalý poslanec Európskeho parlamentu, Holandsko

pani Maria Helena FAZENDA**členka výboru od 23. januára 2017 do 22. septembra 2022**

sudkyňa Najvyššieho súdu, Portugalsko

pani Grażyna STRONIKOWSKA**členka výboru od 13. júla 2016 do 27. marca 2022**

Úrad národnej prokuratúry, Varšava, Poľsko

štátna prokurátorka

pán Rafael MUÑOZ LÓPEZ-CARMONA**člen výboru od 1. decembra 2017 do 27. marca 2022**

bývalý riaditeľ oddelenia podpory generálneho štátneho kontrolóra na špeciálnej prokuratúre v boji proti korupcii a organizovanému zločinu, Španielsko

audítor, právnik, ekonóm

pani Dobrinka MIHAYLOVA**členka výboru od 18. novembra 2020 do 22. septembra 2022**

Výkonná agentúra pre audit finančných prostriedkov Európskej únie, Bulharsko

riaditeľka Riaditeľstva pre audit fondov regionálnej politiky

pán Carsten ZATSCHLER

člen výboru od 28. marca 2022 do 14. augusta 2022

výšší právny zástupca v írskej advokátskej komore

Súčasní členovia výboru

pán Dušan STERLE

predseda dozorného výboru úradu OLAF

člen výboru od 28. marca 2022

bývalý riaditeľ Úradu pre dohľad nad rozpočtom Slovinskej republiky, ministerstvo financií

pani Teresa ANJINHO

členka výboru od 23. septembra 2022

bývalá zástupkyňa ombudsmana a nezávislá expertka na ľudské práva, Portugalsko

pani Marita SALGRÄVE

členka výboru od 23. septembra 2022

bývalá členka Rady a riaditeľka auditu, Najvyšší kontrolný úrad, Lotyšsko

bývalá výkonná riaditeľka Centrálnnej finančnej a kontraktnej agentúry (sprostredkovateľský orgán pre EŠIF), ministerstvo financií, Lotyšsko.

pán Angelo Maria QUAGLINI

člen výboru od 23. septembra 2022

sudca Dvora audítorov, Taliansko

pán Thierry CRETIN

člen výboru od 9. septembra 2022

bývalý člen francúzskej justície (vyšetrujúci sudca, zástupca prokurátora, hlavný prokurátor) bývalý riaditeľ GR pre spravodlivosť a spotrebiteľov a GR pre migráciu a vnútorné záležitosti Európskej komisie

Predslov

Rok 2022 sa niesol v znamení viacerých dôležitých zmien, keďže dozorný výbor bol v dvoch etapách kompletne obnovený na základe rozhodnutia Európskeho parlamentu, Rady a Komisie z 28. marca 2022 o vymenovaní nových členov dozorného výboru úradu OLAF. Prví dvaja členovia sa ujali funkcie 28. marca a zvyšní traja 23. septembra. Odstúpenie jedného z prvých dvoch novovymenovaných členov v auguste znamenalo aj vymenovanie nového člena v súlade s postupom stanoveným v článku 15 ods. 2 nariadenia o úrade OLAF. Tieto zmeny ovplyvnili prácu výboru, ktorá sa mohla začať až v septembri, keď bol výbor konečne zvolaný v novom zložení.

Komisia zároveň v máji pristúpila k vymenovaniu prvej kontrolórky procesných záruk. Ide o úplne novú funkciu zavedenú zmeneným nariadením o úrade OLAF. Kontrolórka úplne nezávisle skúma sťažnosti predložené „dotknutými osobami“, ktoré sa týkajú dodržiavania procesných záruk, základných práv a pravidiel vzťahujúcich sa na vyšetrovanie zo strany úradu OLAF, pričom sa opiera o právnu a administratívnu podporu, ktorú jej poskytuje sekretariát dozorného výboru.

Výbor víta vymenovanie novej kontrolórky procesných záruk, pretože sa tým ešte viac zvýši transparentnosť a zodpovednosť úradu OLAF. Výbor sa však zároveň domnieva, že v súčasnosti je viac ako kedykoľvek predtým naliehavo potrebné zvýšiť ľudské zdroje sekretariátu vzhľadom na ďalšie administratívne a právne podporné úlohy, ktoré mu boli zverené.

Napriek účinkom, ktoré malo obnovenie výboru na jeho činnosť, výbor zameral svoju pozornosť na pracovný plán na nadchádzajúci rok a na nadchádzajúce preskúmanie usmernení úradu OLAF k vyšetrovacím postupom, ku ktorým bude musieť výbor v roku 2023 vydať stanovisko. Ide o veľmi dôležitú záležitosť, pretože sa dotýka podstaty pracovných a vyšetrovacích metód úradu OLAF.

Výbor, ktorý koncom septembra dostal od kontrolórky návrh vykonávacích predpisov týkajúcich sa vybavovania sťažností na účely konzultačnej fázy stanovenej v článku 9b ods. 11 nariadenia o úrade OLAF, zároveň podrobne preskúmal tieto nové ustanovenia a koncom októbra poskytol kontrolórke svoje pripomienky a poznámky. Tieto pripomienky boli zohľadnené a premietnuté do vykonávacích predpisov, ktoré kontrolórka prijala 16. novembra 2022.

V novembri výbor prijal aj stanovisko č. 1/2022 k predbežnému návrhu rozpočtu (PNR) úradu OLAF na rok 2023. Výbor rovnako ako v predchádzajúcich rokoch vyjadril svoje pretrvávajúce obavy v súvislosti s ubúdajúcimi ľudskými zdrojmi úradu OLAF. Pokiaľ ide o výbor, výrazné zníženie počtu zamestnancov úradu OLAF ho môže pripraviť o možnosť naďalej zamestnávať vysokokvalifikovaných a špecializovaných pracovníkov potrebných na vykonávanie jeho úloh vrátane potreby vytvoriť a zabezpečiť vhodné kontrolné mechanizmy v súvislosti s využívaním finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Na záver by som sa chcel v mene členov poďakovať generálnemu riaditeľovi úradu OLAF za jeho otvorený a konštruktívny prístup a výmenu názorov s výborom a takisto oceniť cennú podporu, ktorú výboru poskytli členovia sekretariátu pod vedením jeho vedúceho.

Dušan STERLE

predseda dozorného výboru

Obsah

	Strana
Predslov	3
Obsah	4
1. Výbor v skratke	5
2. Rok plný zmien	5
2.1. Nové zloženie dozorného výboru	5
2.2. Nová kontrolórka procesných záruk	6
2.2.1. Konzultácie SUPCOM o vykonávacích predpisoch prijatých kontrolórkou procesných záruk	6
3. Monitorovacie činnosti dozorného výboru	7
3.1. Monitorovanie rozpočtu a zdrojov úradu OLAF: Stanovisko č. 1/2022 k predbežnému návrhu rozpočtu úradu OLAF na rok 2023	7
3.2. Monitorovanie trvania vyšetrovania vedeného úradom OLAF	7
3.2.1. Správy o vyšetrovaniach trvajúcich dlhšie ako 12 mesiacov, ktoré boli výboru doručené v roku 2022 ...	8
3.2.2. Preskúmanie prípadov úradu OLAF trvajúcich viac ako 36 mesiacov	9
3.3. Monitorovanie jednotlivých sťažností predložených úradu OLAF výborom	9
3.4. Revízia usmernení úradu OLAF k vyšetrovacím postupom	10
4. Spolupráca	10
4.1. Spolupráca s úradom OLAF	10
4.2. Vzťahy so zainteresovanými stranami	11
5. Správa a zdroje	11
5.1. Pracovné metódy dozorného výboru	11
5.2. Sekretariát	11
5.3. Rozpočtové záležitosti	11

1. Výbor v skratke

1. Dozorný výbor Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) (ďalej len „výbor“) je nezávislým orgánom zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽¹⁾ (ďalej len „nariadenie o úrade OLAF“) s cieľom posilniť a zaručiť nezávislosť úradu OLAF pravidelným monitorovaním vykonávania vyšetrovacej funkcie úradu OLAF.
2. Výbor sa skladá z piatich nezávislých externých odborníkov (ďalej len „členovia“), vymenúvaných na základe vzájomnej dohody Európskeho parlamentu, Rady a Komisie na päť rokov ⁽²⁾. Členovia vykonávajú svoju úlohu úplne nezávisle a nesmú vyhľadávať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani inštitúcie, orgánu, úradu či agentúry EÚ. Výbor pri jeho práci podporuje sekretariát, ktorý pracuje na trvalom základe pod priamym vedením výboru, nezávisle od Komisie, úradu OLAF či akéhokoľvek iného orgánu. Sekretariát zohráva kľúčovú úlohu pri uľahčovaní a prispievaní k úlohám výboru v oblasti monitorovania.
3. Vzhľadom na povahu vyšetrovaní úradu OLAF nie je prípustné žiadať súdy EÚ o opravný prostriedok proti rozhodnutiu generálneho riaditeľa úradu OLAF o začatí alebo skončení vyšetrovania. Výbor je tak *de facto* jediným subjektom, ktorý môže vykonávať dohľad nad úradom OLAF a kontrolovať spôsob vedenia vyšetrovaní. Výbor má teda výsadné postavenie, pretože na základe svojej úlohy v oblasti monitorovania poskytuje inštitúciám EÚ prehľad o fungovaní úradu OLAF a poskytuje záruku, že úrad OLAF koná v medziach zákonnosti a v súlade s platnými procesnými zárukami.
4. V zmysle nariadenia o úrade OLAF je výbor poverený trojakou úlohou: pravidelné monitorovanie vyšetrovacej funkcie úradu OLAF, pomoc generálnemu riaditeľovi úradu OLAF pri plnení jeho povinností a podávanie správ inštitúciám EÚ.
5. Konkrétnejšie sa výbor prostredníctvom pravidelného monitorovania vyšetrovaní úradu OLAF snaží zabezpečiť, aby:
 - i) nedochádzalo k žiadnemu vonkajšiemu zasahovaniu do vyšetrovacej funkcie úradu OLAF;
 - ii) všetky príslušné rozhodnutia generálneho riaditeľa sa prijímali v zmysle zásad zákonnosti a nestrannosti a boli v súlade s Chartou základných práv Európskej únie, ako aj procesnými zárukami ⁽³⁾.
6. Pri plnení svojich úloh výbor i) poskytuje generálnemu riaditeľovi úradu OLAF **stanoviská** a v prípade potreby **odporúčania** týkajúce sa vyšetrovacích činností úradu OLAF, trvania vyšetrovaní a zdrojov, ktoré úrad OLAF potrebuje na vykonávanie týchto vyšetrovaní, a takisto ii) formuluje **pripomienky** k návrhu usmernení úradu OLAF k vyšetrovacím postupom. Pri vydávaní svojich stanovísk a odporúčaní výbor nikdy nezasahuje do výkonu prebiehajúcich vyšetrovaní.

2. Rok plný zmien

2.1. Nové zloženie dozorného výboru

7. V článku 15 ods. 2 nariadenia o úrade OLAF sa ustanovuje, že dozorný výbor Európskeho úradu pre boj proti podvodom sa skladá z piatich nezávislých členov, ktorí sú vymenovaní na základe vzájomnej dohody Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Podľa článku 15 ods. 3 nariadenia o úrade OLAF je funkčné obdobie členov dozorného výboru päť rokov a nie je obnoviteľné. Na udržanie odbornej spôsobilosti dozorného výboru sa striedavo nahrádzajú traja a dvaja členovia.
8. Mandát dvoch členov dozorného výboru, pani Grażyny Stronikowskej a pána Rafaela Muñozu Lópeza-Carmona, sa skončil 12. júla 2021 a mandát zvyšných troch členov, pána Jana Muldera, pani Marie Heleny Pereiry Loureiro Correia Fazendy a pani Dobrinky Mihaylovej, sa skončil 22. januára 2022 ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Článok 15 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1), zmeneného nariadením (EÚ, Euratom) 2016/2030 a nariadením (EÚ, Euratom) 2020/2223. K dispozícii aj na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117>.

⁽²⁾ V záujme zachovania skúseností nadobudnutých vo výbore sa členovia striedavo nahrádzajú v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

⁽³⁾ Na adrese https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

⁽⁴⁾ Podľa článku 1 rozhodnutia Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (EÚ, Euratom) 2016/1201 z 13. júla 2016, ktorým sa vymenúvajú členovia dozorného výboru úradu Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. EÚ . L 198, 23.7.2016, s. 40).

9. Títo členovia zostali vo funkcii aj po uplynutí ich funkčného obdobia v súlade s článkom 15 ods. 4 nariadenia o úrade OLAF, kým sa neukončil proces vymenovania nových členov dozorného výboru ⁽⁵⁾.
10. Európsky parlament, Rada a Komisia vydali 28. marca 2022 rozhodnutie o vymenovaní nových členov dozorného výboru úradu OLAF ⁽⁶⁾.
11. Odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia (28. marca 2022) boli za členov dozorného výboru vymenovaní pán Dušan Sterle a pán Carsten Zatschler, ktorí nahradili dvoch členov, ktorých mandát sa skončil v júli 2021. Pani Teresa Anjinho, pani Marita Salgräve a pán Angelo Maria Quaglini boli vymenovaní za členov výboru od 23. septembra 2022 namiesto členov, ktorých mandát sa skončil v januári 2022.
12. Rozhodnutie obsahovalo aj rezervný zoznam potenciálnych členov, ktorí by nahradili členov dozorného výboru na zvyšok ich funkčného obdobia v prípade odstúpenia, úmrtia alebo trvalej nespôsobilosti jedného alebo viacerých členov. Po odstúpení pána Carstena Zatschlera 12. augusta 2022 bol za člena výboru na zvyšok mandátu pána Zatschlera vymenovaný pán Thierry Cretin.

2.2. Nová kontrolórka procesných záruk

13. Kontrolór procesných záruk je funkcia ustanovená zmeneným nariadením o úrade OLAF ⁽⁷⁾ s cieľom chrániť procesné záruky a základné práva osôb, ktorých sa týkajú vyšetřovania vykonávané úradom OLAF. Kontrolór skúma sťažnosti predložené dotknutými osobami týkajúce sa dodržiavania procesných záruk a pravidiel, ktoré sa vzťahujú na vyšetřovania vedené úradom OLAF, najmä procesných požiadaviek a základných práv. Kontrolór vykonáva svoje úlohy úplne nezávisle a pri výkone svojich povinností neprijíma pokyny od nikoho.
14. Európska komisia 3. mája 2022 vymenovala Dr. Juliu Laffranque za prvú kontrolórku na neobnoviteľné funkčné obdobie piatich rokov. Dr. Laffranque, sudkyňa Najvyššieho súdu Estónska a bývalá sudkyňa Európskeho súdu pre ľudské práva, sa ujala funkcie v septembri 2022. Sekretariát dozorného výboru poskytuje kontrolórke všetku potrebnú administratívnu a právnu podporu.
15. Výbor víta vymenovanie pani Laffranque za novú kontrolórku procesných záruk.

2.2.1. Konzultácie SUPCOM o vykonávacích predpisoch prijatých kontrolórkou procesných záruk

16. Článok 9b ods. 11 nariadenia o úrade OLAF splnomocňuje kontrolórku na prijatie vykonávacích predpisov na vybavovanie sťažností. Predtým, ako kontrolórka prijme tieto predpisy, musí sa poradiť s dozorným výborom.
17. Kontrolórka 29. septembra 2022 zaslala výboru svoj návrh vykonávacích predpisov na vybavovanie sťažností na účely konzultačnej fázy stanovenej v článku 9b ods. 11 nariadenia o úrade OLAF. Návrh vykonávacích pravidiel bol podrobne preskúmaný a prerokovaný na plenárnom zasadnutí 26. októbra 2022. Výbor poskytol kontrolórke 28. októbra 2022 svoje pripomienky a poznámky. Výbor s potešením konštatuje, že tieto pripomienky a poznámky boli zohľadnené a premietnuté do vykonávacích predpisov, ktoré kontrolórka prijala 16. novembra 2022 ⁽⁸⁾.
18. Zavedenie jasných a zmysluplných vykonávacích predpisov zvyšuje administratívnu transparentnosť a posilňuje osvedčené zásady dobrej správy, čo prispieva k budovaniu dôvery občanov EÚ v novovytvorenú funkciu kontrolóra procesných záruk.
19. Keďže novovytvorená funkcia kontrolóra procesných záruk predstavuje nový a dôležitý prvok celkovej štruktúry vyšetřovacích činností úradu OLAF, výbor víta záväzok kontrolórky preskúmať vykonávacie predpisy, keď získa dostatočné priame skúsenosti s vybavovaním sťažností.

⁽⁵⁾ V článku 15 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013 sa stanovuje: „Po uplynutí funkčného obdobia zostanú členovia dozorného výboru vo funkcii až do výmeny.“

⁽⁶⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (EÚ, Euratom) 2022/521 z 28. marca 2022, ktorým sa vymenúvajú členovia dozorného výboru Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. EÚ L 104, 1.4.2022, s. 71).

⁽⁷⁾ Článok 9a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

⁽⁸⁾ Rozhodnutie kontrolórky procesných záruk, ktorým sa prijímajú vykonávacie predpisy na vybavovanie sťažností, dostupné na adrese <https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/system/files/2022-11/Implementing%20rules%20final.pdf>.

3. Monitorovacie činnosti dozorného výboru

3.1. **Monitorovanie rozpočtu a zdrojov úradu OLAF: Stanovisko č. 1/2022 k predbežnému návrhu rozpočtu úradu OLAF na rok 2023**

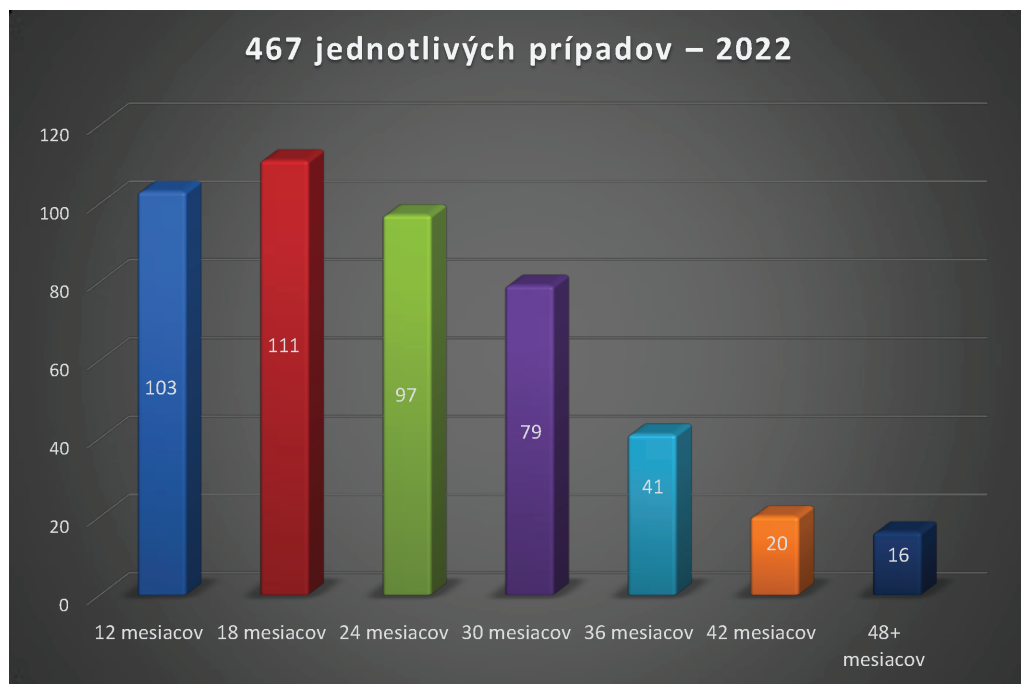
20. Dozorný výbor úradu OLAF každoročne prijíma stanovisko k predbežnému návrhu rozpočtu úradu OLAF (PNR) s cieľom ubezpečiť inštitúcie EÚ, že návrh rozpočtu zohľadňuje nezávislosť vyšetrovacej funkcie úradu OLAF. Stanovisko ďalej predstavuje záruku, že úrad OLAF má dostatočné zdroje na poskytovanie účinnej a efektívnej medziinštitucionálnej služby na boj proti podvodom. Generálny riaditeľ úradu OLAF potom môže využiť toto stanovisko v súvislosti s rozpočtovými orgánmi a orgánmi EÚ udeľujúcimi absolútoriaum.
21. Výbor vydal 22. novembra 2022 stanovisko č. 1/2022 k predbežnému návrhu rozpočtu úradu OLAF na rok 2023. Jeho analýza sa zamerala najmä na stratégiu ľudských zdrojov úradu OLAF, pričom zohľadnila aj vplyv zriadenia Európskej prokuratúry a ďalšie úlohy, ktoré úrad OLAF vykonáva od konca roka 2021.
22. Výbor vo všeobecnosti konštatuje, že tak ako v predchádzajúcich rokoch bol návrh rozpočtu Komisie predmetom úsporných opatrení. V tejto súvislosti výbor opakuje svoj názor, že toto zníženie by nemalo mať negatívny vplyv na boj proti podvodom alebo protiprávnym činnostiam, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ.
23. Výbor konštatuje, že situácia v oblasti ľudských zdrojov úradu OLAF naďalej vyvoláva obavy. Výbor sa obáva najmä toho, že výrazné zníženie počtu zamestnancov úradu OLAF môže úrad pripraviť o možnosť naďalej zamestnávať vysoko kvalifikovaných a špecializovaných pracovníkov v oblasti vyšetrovania. Ako výbor zdôraznil vo svojom minuloročnom stanovisku k PNR na rok 2022, je dôležité najmä to, aby mal úrad OLAF k dispozícii dostatočné ľudské zdroje, aby si mohol udržať vysokú úroveň výkonnosti. Platí to najmä v súvislosti s novými úlohami, ktoré úrad OLAF začal vykonávať vo vzťahu k viacerým strategickým iniciatívam Európskej komisie, ako sú vyšetrovania a operačná podpora členských štátov v súvislosti s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, s mechanizmom podmienenosti právnym štátom a s operačnou spoluprácou s Európskou prokuratúrou.
24. V tejto súvislosti sa stanovisko výboru nemení: Úrad OLAF musí zostať nezávislý v troch hlavných oblastiach: administratívnej, finančnej a vyšetrovacej. Administratívna a finančná nezávislosť znamená, že generálny riaditeľ úradu OLAF musí mať k dispozícii potrebné ľudské a finančné zdroje na vyšetrovanie podvodov proti rozpočtu EÚ, korupcie a závažných pochybení v rámci európskych inštitúcií a na vypracovanie zmysluplnej a odrádzajúcej politiky Európskej komisie v oblasti boja proti podvodom.
25. Výbor vo svojom stanovisku dospel k záveru, že predbežný návrh rozpočtu úradu OLAF na rok 2023 je v súlade so zdrojmi potrebnými na účinné vykonávanie vyšetrovaní. Výbor však vyjadril plnú podporu požiadavke úradu OLAF na vytvorenie ďalších pracovných miest. Výbor považuje za kontraproduktívne prideľovať úradu OLAF každý rok nové povinnosti a úlohy, ale zároveň postupne znižovať jeho ľudské a finančné zdroje. Výbor takisto súhlasil s úradom OLAF, že akékoľvek ďalšie zníženie jeho rozpočtu na služobné cesty o 20 % by mohlo ohroziť jeho schopnosť vykonávať vyšetrovaciu funkciu.

3.2. **Monitorovanie trvania vyšetrovania vedeného úradom OLAF**

26. V článku 7 ods. 8 nariadenia o úrade OLAF sa vyžaduje, aby výbor vykonal analýzu jednotlivých prípadov každého vyšetrovania, ktoré trvá dlhšie ako 12 mesiacov, s cieľom zabezpečiť, aby sa vyšetrovania úradu OLAF vykonávali nepretržite a počas obdobia, ktoré je primerané okolnostiam a zložitosti prípadov.
27. Pravidelným monitorovaním trvania vyšetrovaní vedených úradom OLAF a dôvodov každého zbytočného odkladu sa výbor usiluje overovať, či nedošlo k žiadnemu vonkajšiemu alebo vnútornému zasahovaniu do nestranného priebehu vyšetrovania. Zdlhavé vyšetrovanie, ktoré nemožno odôvodniť, môže mať vážne negatívne dôsledky pre: i) práva dotknutých osôb na obhajobu a/alebo ii) následné opatrenia týkajúce sa vyšetrovania. Výbor prostredníctvom monitorovania dĺžky vyšetrovaní takisto overuje, či sa finančné a ľudské zdroje pridelené úradu OLAF využívajú efektívne.
28. Výbor v priebehu rokov venoval osobitnú pozornosť kontinuite a trvaniu vyšetrovaní vedených úradom OLAF. V posledných rokoch vyjadril obavy, že v usmerneniach k vyšetrovacím postupom chýbajú jasné a podrobné ustanovenia týkajúce sa riadenia dĺžky vyšetrovaní vedených úradom OLAF. Takýmito pravidlami sa posilňuje právna istota a ich absencia môže byť na škodu transparentnosti postupov úradu OLAF, najmä pre dotknuté osoby.

29. Na účely riadneho vykonávania úloh v oblasti monitorovania, ktoré mu boli zverené nariadením o úrade OLAF, musí mať výbor prístup k zmysluplným, komplexným, dostatočným a včasným informáciám. V novom článku 15 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽⁹⁾ sa stanovuje, že výboru by sa mal udeliť prístup ku všetkým informáciám a dokumentom úradu OLAF, ktoré považuje za potrebné na vykonávanie svojich úloh v oblasti monitorovania a dohľadu.
30. Súčasné pracovné podmienky dohodnuté medzi úradom OLAF a výborom ⁽¹⁰⁾ zabezpečujú výboru čiastočný priamy prístup k informáciám súvisiacim s jednotlivými prípadmi dostupnými a zaregistrovanými v systéme správy prípadov úradu OLAF (OCM). Podľa článku 13 ods. 2 pracovných podmienok musí mať výbor najmä úplný prístup k otvoreným vyšetrovaniam, ktoré trvajú dlhšie ako 12 mesiacov.
31. V tejto súvislosti výbor ako každý rok dostal od úradu OLAF informácie o vyšetrovaniach trvajúcich viac ako 12 mesiacov. Aby výbor lepšie pochopil, prečo niektoré vyšetrovania trvajú dlho, zameral svoju pozornosť na vyšetrovania úradu OLAF, ktoré trvajú viac ako 36 mesiacov.
- 3.2.1. *Správy o vyšetrovaniach trvajúcich dlhšie ako 12 mesiacov, ktoré boli výboru doručené v roku 2022*
32. Ak vyšetrovanie nemožno skončiť do 12 mesiacov po jeho začatí, v článku 7 ods. 8 nariadenia o úrade OLAF ⁽¹¹⁾ sa vyžaduje, aby generálny riaditeľ úradu OLAF podal 12 mesiacov po začatí vyšetrovania a potom každých šesť mesiacov oficiálnu správu. V tejto správe úrad OLAF uvedie dôvody, prečo vyšetrovanie zostáva otvorené, a v prípade potreby ⁽¹²⁾ nápravné opatrenia, ktoré sa majú prijať na urýchlenie vyšetrovania, a očakávaný časový rámec na jeho uzavretie.
33. V roku 2022 dostal výbor od úradu OLAF 751 správ týkajúcich sa 467 prebiehajúcich jednotlivých vyšetrovaní, ktoré trvali viac ako 12 mesiacov. 54,17 % oznámených prípadov trvalo dlhšie ako 24 mesiacov (obrázok 1). Obrázok 2 znázorňuje sektorové členenie vyšetrovaní úradu OLAF.

Obrázok 1

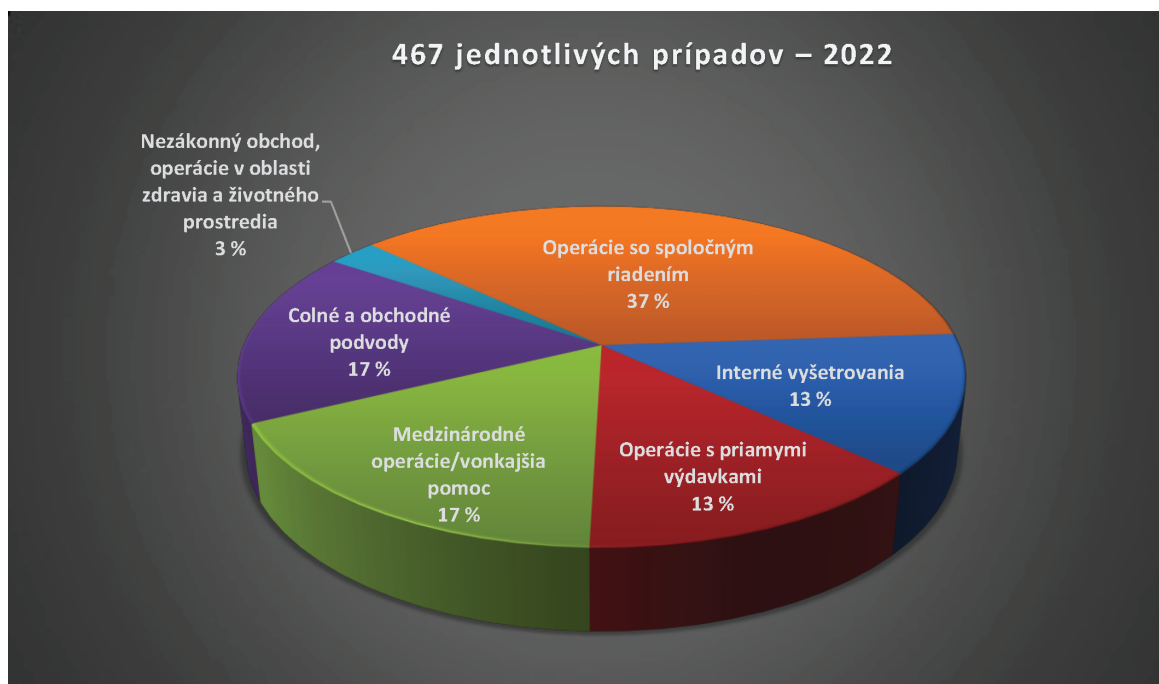
⁽⁹⁾ V znení nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2223.

⁽¹⁰⁾ Dohoda o pracovných podmienkach medzi úradom OLAF a dozorným výborom úradu OLAF je k dispozícii na adrese <https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/system/files/2021-10/OLAF%20SC%20WA%20signed.pdf.pdf>.

⁽¹¹⁾ V článku 7 ods. 8 nariadenia č. 883/2013 sa stanovuje: „Ak nemožno vyšetrovania uzavrieť do 12 mesiacov po ich začatí, generálny riaditeľ podá dozornému výboru po uplynutí uvedenej lehoty 12 mesiacov a potom každých šesť mesiacov správu, v ktorej uvádza príslušné dôvody a nápravné opatrenia, ktoré sa plánujú s cieľom urýchliť vyšetrovanie.“

⁽¹²⁾ Spojenie „v prípade potreby“ bolo do znenia nariadenia článku 7 ods. 8 nariadenia o úrade OLAF doplnené pozmeňujúcim nariadením (EÚ, Euratom) 2020/2223.

Obrázok 2

3.2.2. Preskúmanie prípadov úradu OLAF trvajúcich viac ako 36 mesiacov

34. Dozorný výbor sa na svojom plenárnom zasadnutí v júli 2022 v súlade s ustanoveniami stanovenými v pracovných podmienkach a sprievodnej technickej prílohe rozhodol analyzovať vyšetrovania úradu OLAF, ktoré sú v súčasnosti otvorené a trvajú viac ako 36 mesiacov, s cieľom posúdiť dôvody ich trvania a monitorovať, ako sú zabezpečené procesné záruky pre dotknuté osoby. Výbor preto informoval úrad OLAF a využil svoje právo na priamy prístup k príslušnému spisu v OCM podľa podmienok článku 12 pracovných podmienok.
35. Monitorovanie a skúmanie vybraných prípadov prebieha. Výbor preto očakáva, že v priebehu roka 2023 oveľa lepšie pochopí, aké problémy sú príčinou dlhého trvania niektorých vyšetrovaní vedených úradom OLAF.

3.3. Monitorovanie jednotlivých sťažností predložených úradu OLAF výborom

36. Tak ako každý rok boli výboru predložené polročné správy a relevantné dokumenty týkajúce sa jednotlivých sťažností, ktoré vybavoval úrad OLAF. V prvej správe za rok 2022 úrad OLAF informoval výbor o všetkých nevybavených sťažnostiach a od septembra 2022, po nástupe novej kontrolórky procesných záruk do funkcie, úrad OLAF informoval výbor len o sťažnostiach, ktoré podali iné osoby ako „dotknuté osoby“. Je to v súlade s článkami 9a a 9b nariadenia o úrade OLAF, ktoré kontrolórke udeľujú výlučný mandát na preskúmanie sťažností predložených dotknutými osobami, pokiaľ ide o dodržiavanie procesných záruk a pravidiel vzťahujúcich sa na vyšetrovanie zo strany úradu OLAF, najmä procesných požiadaviek a základných práv. Iné osoby zapojené do vyšetrovania úradu OLAF, ako sú informátori, oznamovatelia alebo svedkovia, môžu podať sťažnosť týkajúcu sa procesných záruk generálnemu riaditeľovi úradu OLAF.
37. V roku 2022 generálny riaditeľ informoval výbor, že existuje len jedna sťažnosť podaná inými osobami ako „dotknutými osobami“, ktorú vybavuje úrad OLAF. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdil, že úrad OLAF nevykonával vyšetrovanie v primeranej lehote. Vo svojej odpovedi sťažovateľovi úrad OLAF tvrdil, že nedošlo k porušeniu platných pravidiel a že úrad OLAF viedol vyšetrovanie nepretržite a v primeranej lehote. Výbor konštatuje, že úrad OLAF poskytol sťažovateľovi dostatočné vysvetlenia, ktoré odôvodňujú dĺžku vyšetrovania. Úrad OLAF poukázal najmä na zložitosť prípadu, citlivú povahu podstaty veci, objem zhromaždených informácií a množstvo vykonaných vyšetrovacích činností. Výbor ďalej konštatuje, že úrad OLAF konal v súlade so svojou povinnosťou podľa článku 41 ods. 2 písm. c) Charty základných práv Európskej únie o „povinnosti správneho orgánu odôvodniť svoje rozhodnutia“⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 3. mája 2018 vo veci T-48/16, Sigma Orionis SA/Európska komisia, body 104 a 105 a ďalšia judikatúra citovaná v bode 100.

3.4. *Revízia usmernení úradu OLAF k vyšetrovacím postupom*

38. V nadväznosti na preskúmanie nariadenia o úrade OLAF musel úrad upraviť existujúce usmernenia k vyšetrovacím postupom s cieľom transponovať nové ustanovenia nariadenia o úrade OLAF do nových interných usmernení a vytvoriť jasný a koherentný rámec pre všetky vyšetrovacie, podporné a koordinačné činnosti. Úrad OLAF výboru vysvetlil, že tento proces preskúmania sa uskutočnil v dvoch rôznych fázach.
39. Počas prvej fázy sa preskúmanie obmedzilo na to, čo bolo nevyhnutne potrebné na zosúladenie usmernení k vyšetrovacím postupom s nariadením 2020/2223 a na začatie fungovania Európskej prokuratúry. Táto fáza bola dokončená a nové usmernenia k vyšetrovacím postupom nadobudli účinnosť 11. októbra 2021. Výbor vo svojich pripomienkach generálnemu riaditeľovi úradu OLAF k preskúmaniu usmernení k vyšetrovacím postupom zo 17. augusta 2022 jasne uviedol, že stanovisko k revidovaným usmerneniam k vyšetrovacím postupom vydá až po definitívnom ukončení druhej fázy procesu preskúmania⁽¹⁴⁾.
40. Úrad OLAF v súčasnosti vykonáva druhú fázu preskúmania, ktorá je komplexnejším procesom a bude zahŕňať: problémy, ktorými sa zaoberajú iné interné pokyny a usmernenia úradu OLAF; postupy zavedené v rámci spolupráce úradu OLAF s Európskou prokuratúrou; odporúčania zainteresovaných strán úradu OLAF; a problémy, ktoré v priebehu rokov identifikovali zamestnanci úradu OLAF. Očakáva sa, že druhá fáza bude dokončená v priebehu roka 2023.
41. Ako už výbor uviedol v predchádzajúcich stanoviskách⁽¹⁵⁾, je nevyhnutné, aby nové usmernenia k vyšetrovacím postupom vychádzali z dôkladného a komplexného preskúmania všetkých ostatných existujúcich interných usmernení a pokynov úradu OLAF, z ktorých niektoré, ak nie všetky, bude potrebné začleniť do usmernení k vyšetrovacím postupom. Je to dôležité, pretože usmernenia k vyšetrovacím postupom sú jedinými usmerneniami, pokynmi alebo príručkami, ktoré musí úrad OLAF podľa nariadenia zverejniť⁽¹⁶⁾, čím sa zabezpečí požadovaný stupeň transparentnosti a právnej istoty, pokiaľ ide o vyšetrované osoby.
42. Výbor preto uvítal rozhodnutie úradu OLAF pristúpiť k druhej fáze preskúmania usmernení k vyšetrovacím postupom a očakáva, že tento postup sa dokončí v druhom polroku 2023.
43. Výbor konštatuje, že v posledných rokoch už v tejto súvislosti vydal niekoľko konkrétnych odporúčaní týkajúcich sa organizácie úradu OLAF a jeho vyšetrovacích postupov (pozri napríklad stanovisko č. 3/2021 o najlepších postupoch pri interných vyšetrovaniach a stanovisko č. 5/2021 o trvaní vyšetrovaní úradu OLAF). Výbor berie na vedomie záväzok úradu OLAF zabezpečiť, aby odporúčania výboru boli v prípade potreby zahrnuté do nového znenia usmernení k vyšetrovacím postupom.

4. *Spolupráca*

4.1. *Spolupráca s úradom OLAF*

44. Počas roka 2022 výbor upevnil svoju plodnú spoluprácu s úradom OLAF. Okrem vykonávania nových pracovných podmienok výbor udržiaval otvorený a zmysluplný dialóg s úradom OLAF.
45. Výbor pokračoval v praxi pozývania generálneho riaditeľa úradu OLAF a jeho zamestnancov na svoje pravidelné mesačné zasadnutia s cieľom diskutovať a informovať sa o všetkých záležitostiach týkajúcich sa práce výboru a úradu OLAF. Členovia výboru a sekretariát takisto usporiadali formálne a neformálne zasadnutia s vedením a zamestnancami úradu OLAF v súvislosti s prípravou práce výboru.
46. V súlade s ustanoveniami nariadenia o úrade OLAF a so zavedenými pracovnými postupmi dostal výbor od úradu OLAF tieto správy: i) správy týkajúce sa vyšetrovaní trvajúcich dlhšie ako 12 mesiacov; ii) správy o odporúčaníach úradu OLAF, ktoré neboli dodržané a ktoré boli vydané od 1. októbra 2013 a na ktoré úrad OLAF dostal odpovede od príslušných orgánov v rámci ročného monitorovania za rok 2021; iii) správy o sťažnostiach podaných úradu OLAF týkajúcich sa procesných záruk v súvislosti s prebiehajúcimi vyšetrovaniami, ktorými sa zaoberá úrad OLAF; iv) správy o prípadoch, o ktorých boli informácie zaslané vnútroštátnym justičným orgánom alebo Európskej prokuratúre; a v) správy o odkladoch podľa článku 4 ods. 6 nariadenia o úrade OLAF.

⁽¹⁴⁾ Článok 17 ods. 8 posledná veta nariadenia o úrade OLAF.

⁽¹⁵⁾ Pripomienky výboru generálnemu riaditeľovi úradu OLAF k revízii usmernení k vyšetrovacím postupom zo 17. augusta 2021 a stanovisko č. 2/2017 k hodnoteniu nariadenia o úrade OLAF.

⁽¹⁶⁾ V článku 17 ods. 8 poslednej vete nariadenia o úrade OLAF sa stanovuje, že usmernenia sa „na informáciu uverejnia na webovej stránke úradu v úradných jazykoch inštitúcií Únie“.

4.2. Vzťahy so zainteresovanými stranami

47. Výbor sa zodpovedá inštitúciám, ktoré vymenovali jeho členov, a je aj partnerom v dialógu s inštitúciami EÚ. Výbor podáva inštitúciám EÚ správy o svojich činnostiach, môže na ich žiadosť vydávať stanoviská, vypracúva správy o záležitostiach týkajúcich sa vyšetrovania a vymieňa si s nimi názory na politickej úrovni ⁽¹⁷⁾.
48. Výbor považuje za dôležité udržiavať pravidelný kontakt s inštitúciami EÚ a s partnermi a so zainteresovanými stranami úradu OLAF s cieľom zlepšovať tok informácií a získavať spätnú väzbu o výkonnosti úradu OLAF. Výbor a jeho sekretariát boli v pravidelnom kontakte s komisárom Hahnom, ktorý je komisárom pre rozpočet a ľudské zdroje zodpovedným za úrad OLAF, s generálnou tajomníčkou Komisie, s Výborom pre kontrolu rozpočtu (CONT) Európskeho parlamentu a s pracovnými skupinami Rady pre boj proti podvodom (GAF).
49. Výbor sa zúčastnil aj na každoročnej medziinštitucionálnej výmene názorov o činnosti úradu OLAF, kde 26. októbra 2022 vyjadril svoje stanovisko.
50. Výbor okrem toho pomáhal Komisii vo výberových konaniach na vymenovanie vyšších úradníkov na úrade OLAF a jeho členovia sa zúčastňovali aj na zasadnutiach poradného výboru Komisie pre vymenúvanie.
51. Na plenárnom zasadnutí v novembri 2022 výbor vyzval kontrolórku na prvú výmenu názorov.

5. Správa a zdroje

5.1. Pracovné metódy dozorného výboru

52. V roku 2022 výbor uskutočnil 11 plenárnych zasadnutí, a to buď hybridných, alebo len online ⁽¹⁸⁾. Pre každú dôležitú skúmanú otázku určil výbor spravodajcu. Na príprave návrhov správ na prerokovanie na plenárnych zasadnutiach spolupracovali spravodajcovia so sekretariátom. Predseda, spravodajcovia a členovia sekretariátu sa takisto pravidelne stretávali, aby pracovali na konkrétnych otázkach.

5.2. Sekretariát

53. Počas roka 2022 sekretariát naďalej podporoval členov výboru pri efektívnom vykonávaní ich povinností, čím posilnil nezávislosť úradu OLAF. Sekretariát, rovnako ako zvyšok Komisie, pokračoval v roku 2022 v kombinácii osobných a online stretnutí a plnil pracovný program podľa dohody s dozorným výborom.
54. Sekretariát je naďalej administratívne pripojený (od marca 2016) k Úradu pre správu a úhradu individuálnych nárokov Európskej komisie (PMO), hoci sa nachádza v osobitnej bezpečnostnej zóne v priestoroch úradu OLAF. Dozorný výbor pri mnohých príležitostiach v minulosti vyjadril pochybnosti o tom, či je „hybridné“ pripojenie jeho sekretariátu k PMO najvhodnejším umiestnením.
55. Výbor opakuje svoj názor, že vzhľadom na každodennú interakciu sekretariátu so zamestnancami úradu OLAF na účely vykonávania úloh výboru v oblasti priebežného monitorovania by vhodné umiestnenie v bezpečnostnej zóne úradu OLAF umožnilo sekretariátu pracovať efektívnejšie.

5.3. Rozpočtové záležitosti

56. Rozpočet výboru na rok 2022 predstavoval 200 000 EUR. Organizovanie viacerých zasadnutí v hybridnom prostredí viedlo k tomu, že skutočná suma, ktorá sa vynaložila do konca roka 2022, predstavovala 122 249,89 EUR.
57. Subdelegovaným povoľujúcim úradníkom zodpovedným za výdavky je riaditeľ úradu PMO.

⁽¹⁷⁾ Článok 15 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013: „Dozorný výbor poskytuje generálnemu riaditeľovi stanoviská, v relevantných prípadoch aj s odporúčaniami, týkajúce sa okrem iného zdrojov potrebných na vykonávanie vyšetrovacej funkcie úradu, jeho vyšetrovacích priorít a trvania vyšetrovaní. Tieto stanoviská poskytuje z vlastnej iniciatívy, na žiadosť generálneho riaditeľa alebo na žiadosť inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry, avšak bez zasahovania do výkonu prebiehajúcich vyšetrovaní. [...]

[...] Kópie stanovísk vydaných podľa tretieho pododseku sa poskytnú inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram.“

⁽¹⁸⁾ Od januára do decembra 2022.